

Åsa Simma



ÅSA SIMMA föddes in i en nomadiserande renskötarfamilj som flyttade mellan norra Sverige och Norge beroende på årstiden. Hon lärde sig traditionella samiska jojker under en tid då de var förbjudna och var en del av rörelsen för att upphäva jojkförbudet. Åsa har länge varit aktiv i den globala urfolksrörelsen och har turnerat bland aboriginer i Australien och levt med inuiter på Grönland och med nordamerikanska indianer. Åsa är skådespelare, dramaturg och manusförfattare och idag verksam vid International Sami Film Institute.

Att inga spår lämna

Sommarsolståndet har passerat, den natten då människa, djur och allt levande talar samma språk, som min mor brukade säga. Den natten förstår vi varandra. Äntligen, brukade jag tänka när jag var barn. Jag gick in i björkskogen, väntade på de väsen som vi delar denna jord med, de varelser som inte alla ser. De som bor under marken, i stenar, i dubbelbottnade sjöar. De som hjälper oss och besitter enorm kunskap. Dem kan man också samtala med, just den natten.

Var är de nu egentligen, hur är det med dem? Undrar hur de förhåller sig till det faktum att människans framsteg gjort att det nu droppar gift på deras bord. Sjöar förkalkas och passagen till deras värld täpps till. Människans omättligen hunger efter mineraler, malm och guld, tillåter dynamit att förgöra berg och mark, deras hem. Är de på flykt och vart har de tagit vägen? Har de lämnat oss och hur skall vi klara oss utan deras hjälp och visdom? Oron gnager i mitt inre, vad tänker de om oss? Försvaret av oss, de människor som en gång flyttade till dem? De som valde att leva ett liv med dem. Kanske visste de vad som väntade.

Om några veckor flyttar min sameby och jag till vårt sommarviste. Långt ovanför trädgränsen, många timmars vandring från en bilväg.

Jag längtar efter den stunden – att få stå högt uppe på kalvfället med vindens lena andetag i mitt ansikte.

Den platsen är helig för mig, min samebys och min sista utpost, än så länge.

På den marken har bara mitt folk och våra förfäder bott. Inga bibliotek, skolor, kyrkor eller andra monument byggts. Vi har bott där i århundraden utan att lämna ett enda spår efter oss. Bara små stigar mellan boplatser, fiskevatten och rengården. Som blodådror slingrar de sig i den kala naturen, minnen skapade av fotsteg, generationer efter generationer.

När jag vandrar stigarna som ringlar sig i det nakna landskapet, tänker jag:

*Varför är du så annorlunda, min vän
här
varm, okräkt
där
med nedslående blick*

*här
finns bara en bäck
som delar
en bäck
med livfullt vatten*

*där
finns vägar
svarta vägar med vita streck
där dödliga farkoster flyter
där
finns väggar, täckta av
tapeter, tyger, tavlor, tid*

*här finns bara en bäck som delar
en bäck
med livfullt vatten
Varför är jag så annorlunda, min vän
här
så enkel
där
så komplicerad*

